# Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 07.05.2013, sp. zn. 11 Td 18/2013, ECLI:CZ:NS:2013:11.TD.18.2013.1

**Číslo:** 1/2014

**Právní věta:** Výjimka z místní příslušnosti soudu k rozhodnutí o použití amnestie podle § 368 věta druhá tr. ř., podle které o tom, zda a do jaké míry je odsouzený účasten amnestie, rozhoduje soud, v jehož obvodu odsouzený vykonává trest odnětí svobody, se uplatní nejen ohledně trestu odnětí svobody, který odsouzený odpykává v době rozhodnutí o použití amnestie, ale též ohledně všech dalších trestů odnětí svobody, jejichž výkon byl odsouzenému nařízen (§ 321 tr. ř.)., i když s jejich výkonem se má začít až později.

**Soud:** Nejvyšší soud

**Datum rozhodnutí:** 07.05.2013

**Spisová značka:** 11 Td 18/2013

**Číslo rozhodnutí:** 1

**Číslo sešitu:** 1

**Typ rozhodnutí:** Usnesení

**Hesla:** Amnestie, Příslušnost soudu

**Předpisy:** § 368 tr. ř.

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech trestních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

*Nejvyšší soud rozhodl podle § 24 odst. 1 tr. ř. o příslušnosti Okresního soudu v Liberci k projednání věci obviněného M. S., vedené pod ps. zn. 1 Nt 2203/2013.*

**Z o d ů v o d n ě n í :**

Okresní soud v Liberci předložil usnesením ze dne 25. 3. 2013 podle § 24 odst. 1 tr. ř. per analogiam Nejvyššímu soudu České republiky k rozhodnutí o příslušnosti soudu věc obviněného M. S. ohledně jeho účasti na amnestii prezidenta republiky ze dne 1. 1. 2013 (rozhodnutí prezidenta republiky č. 1/2013 Sb., o amnestii). V odůvodnění tohoto usnesení uvedl, že mu byla předložena žádost Městského soudu v Brně, aby Okresní soud v Liberci jako soud příslušný podle § 368 tr. ř. zaslal Městskému soudu v Brně rozhodnutí o účasti odsouzeného M. S. na amnestii prezidenta republiky ze dne 1. 1. 2013 ohledně jeho odsouzení ve věci Městského soudu v Brně, sp. zn. 99 T 143/2011. Obviněný M. S. byl rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 28. 11. 2011 uznán vinným dvěma přečiny krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a dvěma přečiny krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku. Za jednání pod bodem ad 2) mu byl uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání osmi měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dozorem. Rozsudek nabyl právní moci dne 28. 11. 2011. Jak bylo Okresním soudem v Liberci zjištěno ve Vazební věznici v L., odsouzený M. S. v

současné době vykonává trest odnětí svobody, který nepodléhá amnestii prezidenta republiky ze dne 1. 1. 2013 a nástup trestu odnětí svobody ve výměře osmi měsíců je plánován na 27. 6. 2014.

Podle názoru Okresního soudu v Liberci je třeba ustanovení věty druhé § 368 tr. ř. vykládat nikoli doslovně, ale je třeba vycházet z logiky a účelu tohoto ustanovení, tedy že odpykávaným trestem se míní trest, na nějž se vztahuje amnestie. Tento svůj názor soud podrobně odůvodnil. O amnestii má podle něj zásadně rozhodovat soud, který trest, jehož se amnestie týká, uložil v prvním stupni. Pouze tento soud má k dispozici spis a tudíž veškeré informace o průběhu výkonu trestu. Má informace o tom, zda trest byl zčásti či zcela vykonán, zda byl zkrácen, nebo zrušen případným uložením souhrnného trestu nebo mimořádným opravným prostředkem. Příslušný soud by měl rozhodnout o účasti na amnestii ohledně všech trestů, které odsouzenému uložil, a na něž se amnestie vztahuje. Má-li odsouzený uloženo více trestů, které podléhají amnestii, podle obecného pravidla o místní příslušnosti o každém z takových trestů rozhoduje soud, který trest uložil v prvním stupni (dále jen „procesní soud“). Ustanovení o příslušnosti soudu podle místa výkonu trestu odnětí svobody je výjimkou z obecného pravidla. Výjimku je nutno aplikovat restriktivně pouze na případy, kdy odsouzený vykonává trest odnětí svobody, na který se vztahuje amnestie. Smyslem této výjimky je rychlost rozhodnutí, aby odsouzený nebyl nucen vykonávat prominutý trest odnětí svobody déle, než je nezbytně nutné.

Smysl výjimky z obecného ustanovení o místní příslušnosti se vytrácí v případě, kdy momentálně vykonávaný trest odnětí svobody amnestii nepodléhá, a trest, na který se amnestie vztahuje, má být nastoupen až po výkonu předchozího trestu. Přitom nemusí jít ani o trest odnětí svobody. V takovém případě ustupuje podle Okresního soudu v Liberci zájem na rychlosti rozhodnutí a mělo by být aplikováno obecné pravidlo o příslušnosti soudu, který trest uložil v prvním stupni. Na rozdíl od soudu, v jehož obvodu je nepodmíněný trest vykonáván (dále „spádový soud věznice“), má procesní soud k dispozici informace a podklady k trestům, které odsouzenému uložil, včetně trestů nespojených s odnětím svobody, které rovněž podléhají amnestii a o nichž by měl také rozhodovat. Tyto tresty dosud ani nemusí být evidovány v Rejstříku trestů. Stejná situace ohledně nedostatku informací nastává v případě státního zástupce, který nemá možnost rozhodnutí soudu jakkoli přezkoumat.

Podle Okresního soudu v Liberci nelze po spádovém soudu věznice požadovat, aby jen proto, že odsouzený v jeho obvodu toho času vykonává trest odnětí svobody, který ani amnestii nepodléhá, pátral po všech trestech, které byly nebo mohly být odsouzenému uloženy, a k nimž ani nemůže od věznice dostat žádné podklady, za účelem rozhodnutí, zda a do jaké míry je odsouzený účasten amnestie.

Nejvyšší soud zhodnotil výše uvedenou argumentaci Okresního soudu v Liberci a dospěl k závěru, že s ní nelze souhlasit.

Jak Nejvyšší soud zjistil dotazem na centrální evidenci vězňů, obviněný M. S. v současné době vykonává ve Vazební věznici v L. trest odnětí svobody uložený mu Okresním soudem Brno-venkov pod sp. zn. 1 T 62/2011. Trest uložený Městským soudem v Brně pod sp. zn. 99 T 143/2011,jehož výkon byl již nařízen, má začít vykonávat dne 27. 6. 2014.

Podle § 368 tr. ř. rozhodnutí o tom, zda a do jaké míry je osoba, jíž byl pravomocně uložen trest, účastna amnestie, učiní soud, který rozhodl v prvním stupni. Odpykává-li si taková osoba v době rozhodování trest odnětí svobody, učiní rozhodnutí soud, v jehož obvodu se trest vykonává. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Podle názoru Nejvyššího soudu výjimka stanovená z obecné příslušnosti soudu uvedená v druhé větě ustanovení § 368 je formulována jednoznačně tak, že znamená situaci, kdy odsouzený se v době, kdy

má být rozhodnuto o tom, zda je účasten amnestie, nachází ve výkonu trestu odnětí svobody. Není významné, zda jde o výkon toho trestu, na který amnestie dopadá. To především vyplývá ze skutečnosti, že tato věta nestanoví jako podmínku své aplikace, aby šlo právě o odpykávání trestu, na který se amnestie vztahuje. Takový závěr je ostatně také v souladu s převažující praxí i se současnou právní naukou (srov. např. G., T., Ř., J., Amnestie prezidenta republiky ze dne 1. 1. 2013 vyhlášená pod č. 1/2013, in Trestněprávní revue, č. 2, roč. 2013) a odpovídá i praktickým potřebám správné realizace rozhodnutí o amnestii. Důvodnost závěru, že soud příslušný podle věty druhé § 368 tr. ř. rozhodne i o nařízeném trestu odnětí svobody, který není v té době vykonáván, je zřejmější za situace, kdy odsouzený je ve výkonu trestu, na který amnestie dopadá, ale má vedle tohoto trestu uloženy i další tresty odnětí svobody, jejichž výkon byl nařízen, na které se rovněž vztahuje amnestie. V takovém případě musí takový soud rozhodnout i o těchto dalších trestech, neboť rozhodnutím o účasti odsouzeného na amnestii jen u právě vykonávaného trestu odnětí svobody by odsouzený začal vykonávat další amnestovaný trest odnětí svobody. Platí-li uvedený princip o rozhodování soudu, v jehož obvodě vykonává odsouzený trest odnětí svobody, v tomto případě, musí být důsledně uplatňován i v případě, kdy se na právě vykonávaný trest amnestie nevztahuje. Takový výklad ustanovení § 368 věta druhá také odstraňuje možné potíže při realizaci rozhodnutí o amnestii v případech, kdy by výkon právě odpykávaného trestu, na nějž se amnestie nevztahuje, v krátké době končil a na odsouzeném by měl začít být vykonáván trest dotčený amnestií. Rozhodnutí o účasti odsouzeného na amnestii má ostatně vždy význam pro okresní soud, v jehož obvodu se trest odnětí svobody vykonává, s ohledem na možnou změnu okamžiku, kdy odsouzený splní podmínky k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody ve smyslu § 88 tr. zákoníku, neboť bylo-li odsouzenému postupně uloženo více trestů odnětí svobody, jež dosud nejsou vykonány, považují se z hlediska výkonu za jediný trest (§ 77 zákona o výkonu trestu).

Z těchto důvodů rozhodl Nejvyšší soud tak, že příslušný k rozhodnutí o účasti obviněného M. S. na amnestii prezidenta republiky z 1. 1. 2013 je Okresní soud v Liberci.